

Sygn. akt V ACz 162/17

POSTANOWIENIE

Dnia 22 lutego 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach V Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący	SSA Zofia Kołaczyk
Sędziowie	SA Wiesława Namirska SO del. Katarzyna Sznajder (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 22 lutego 2017 r. w Katowicach

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku	(...) Spółka Akcyjna w M.
przeciwko	G. M. (1)

o nadanie klauzuli wykonalności przeciwko małżonkowi dłużnika M. M.

na skutek zażalenia wierzyciela

na postanowienie Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 14 grudnia 2016 roku, sygn. akt XIII GCo 104/16

postanawia:

oddalić zażalenie

SSO del. Katarzyna Sznajder SSA Zofia Kołaczyk SSA Wiesława Namirska

Sygn. akt V ACz 162/17

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem sąd oddalił wniosek o nadanie klauzuli wykonalności przeciwko małżonkowi dłużnika. Uzasadniając swoje stanowisko wskazał, że wierzyciel wbrew wynikającemu z treści art. 787 k.p.c. obowiązkowi nie wykazał, że wierzytelność powstała za zgodą małżonka dłużnika albowiem małżonek działał na rzecz i w imieniu dłużnika a nie w swoim własnym, nie wykazał ponadto że G. M. (1) pozostaje w związku małżeńskim z dłużnikiem M. M..

W zażaleniu wierzyciel wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia i nadanie klauzuli wykonalności przeciwko małżonkowi dłużnika względnie uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi pierwszej instancji. Skarżący wniósł również o zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego. Wierzyciel wskazał, że skoro G. M. (1) działał jako pełnomocnik M. M.- dłużnika i w jej imieniu zawierał umowę jak również prowadził negocjacje z wierzycielem to należy uznać, że wyraził zgodę jako małżonek na zaciągnięte zobowiązania. Ponadto skarżący wskazał, że z treści pełnomocnictwa wynika, iż G. M. (1) jest mężem M. M. i jest to okoliczność bezsporna między stronami.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

Na wstępie zaznaczyć należy, że zgodnie z treścią art. 781§1²k.p.c. w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 10 lipca 2015 roku, która weszła w życie w dniu 8 września 2016 roku sądem właściwym do rozpoznania wniosku o nadanie klauzuli przeciwko małżonkowi dłużnika jest sąd rejonowy właściwości ogólnej dłużnika. Rozpoznanie sprawy należącej do właściwości Sądów Rejonowych przez Sąd Okręgowy nie powoduje jednak nieważności postępowania.

Przechodząc do rozważań merytorycznych podkreślić należy, że wbrew stanowisku skarżącego, sąd dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych i prawnych.

Granice rozpoznania niniejszej sprawy określa art. 787 k.p.c., zgodnie z którym tytułowi egzekucyjnemu wydanemu przeciwko osobie pozostającej w związku małżeńskim sąd nada klauzulę wykonalności także przeciwko jej małżonkowi z ograniczeniem jego odpowiedzialności do majątku objętego wspólnością majątkową, jeżeli wierzyciel wykaże dokumentem urzędowym lub prywatnym, że stwierdzona tytułem egzekucyjnym wierzytelność powstała z czynności prawnej dokonanej za zgodą małżonka dłużnika. Materiałną podstawę zastosowania tego przepisu stanowi art. 41 k.r.o. w brzmieniu nadanym mu przez art. 1 pkt 12 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. zmianie ustawy Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 162, poz. 1691 dalej: "ustawa nowelizująca"), zgodnie z którym jeżeli małżonek zaciągnął zobowiązanie za zgodą drugiego małżonka, wierzyciel może żądać zaspokojenia także z majątku wspólnego małżonków; jeżeli natomiast małżonek zaciągnął zobowiązanie bez zgody drugiego małżonka albo zobowiązanie jednego z małżonków nie wynika z czynności prawnej, wierzyciel może żądać zaspokojenia z majątku osobistego dłużnika, z wynagrodzenia za pracę lub z dochodów uzyskanych przez dłużnika z innej działalności zarobkowej, jak również z korzyści uzyskanych z jego praw, o których mowa w art. 33 pkt. 9 k.r. i o., a jeżeli wierzytelność powstała w związku z prowadzeniem przedsiębiorstwa, także przedmiotów majątkowych wchodzących w skład przedsiębiorstwa. W uzasadnieniu projektu tej ustawy stwierdzono, że możliwość zaspokojenia się z majątku wspólnego pozostawiono w ten sposób zapobiegliwości wierzycieli, w których interesie leży uzyskanie zgody małżonka kontrahenta na dokonanie czynności (zob. Sejm IV kadencji, druk nr 1566, a także uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 17 września 2008 r., III CZP 77/08, OSNC 2009, nr 7-8, poz. 114). Podzielić należy stanowisko sądu pierwszej instancji, że sprawa o nadanie klauzuli przeciwko małżonkowi dłużnika opiera się jedynie na badaniu dokumentów, stosownie do treści art. 787k.p.c. . W tym zakresie zwrócić należy uwagę na uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 18 marca 2011r., sygn.. akt III CZP 117/10, w której wskazano, że obowiązujące w postępowaniu klauzulowym ograniczenia dowodowe pełnią dwie istotne funkcje. Po pierwsze, zapobiegają przekształceniu postępowania o nadanie klauzuli wykonalności w postępowanie rozpoznawcze. Po drugie, mają za zadanie chronić dłużnika, który w postępowaniu klauzulowym nie korzysta z prawa wysłuchania. Z tej przyczyny nadanie klauzuli wykonalności powinno nastąpić na podstawie najbardziej wiarygodnych środków dowodowych. Domniemania faktyczne natomiast noszą w sobie zarówno element dyskrejonalny, jak i ocenny, przez co wykraczają poza rygorystycznie określone ramy postępowania klauzulowego. Oznacza to, że w sprawie o nadanie tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności przeciwko małżonkowi dłużnika (art. 787 k.p.c.) nie jest dopuszczalne stosowanie domniemania faktycznego przy ustalaniu, że stwierdzona tytułem egzekucyjnym wierzytelność powstała za zgodą małżonka dłużnika. Dla wykazania zgody koniecznym jest przedstawienie dokumentu który zawierać będzie jednoznaczne oświadczenie woli małżonka dłużnika o wyrażeniu zgody na dokonanie określonej czynności prawnej. Wbrew twierdzeniom skarżącego do

wniosku nie zostały dołączone dokumenty w których zawarte byłoby jednoznaczne oświadczenie małżonka dłużnika o wyrażeniu przez niego zgody na dokonywane czynności prawne . We wszystkich czynnościach prawnych o których mówi skarżący G. M. (1) składał oświadczenia woli w imieniu dłużnika a nigdy w swoim własnym . Uznanie, tak jak sugeruje skarżący , że tym samym małżonek dłużnika w sposób dorozumiały wyrażał zgodę na dokonywane czynności jest niedopuszczalne w świetle art. 787 k.p.c. albowiem nosi w sobie element ocenny o którym mówił Sąd Najwyższy w powołanym orzeczeniu.

Prawidłowo sąd pierwszej instancji uznał ponadto , że wierzyciel nie wykazał kolejnej koniecznej przesłanki a dotyczącej pozostawania w związku małżeńskim. Zgodnie z utrwaloną już linią orzecniczą , którą w pełni podziela sąd orzekający, jedną z przesłanek nadania klauzuli wykonalności w trybie art. 787 k.p.c. jest istnienie wspólności majątkowej małżeńskiej małżonków zarówno w chwili wyrokowania, jak i w chwili orzekania o nadaniu klauzuli wykonalności także przeciwko małżonkowi dłużnika. W tym kontekście zwrócić należy uwagę, że na skutek nadania klauzuli wykonalności przeciwko małżonkowi dłużnika wierzyciel uzyskuje możliwość zaspokojenia swych należności z majątku wspólnego małżonków. Z tych też względów nie można uznać za zasadny argumentu przywołanego w zażaleniu odnoszącego się do treści pełnomocnictwa udzielonego w 14 kwietnia 2008 roku z którego wynikać miło ,że dłużnik pozostaje w zwiadu małżeńskim z G.M.albowiem nadal nie zostało wykazane aby w dacie poprzedzającej orzekanie pozostawali małżeństwem . Fakt ten wynikać mógłby tylko z odpisu aktu małżeństwa który nie został dołączony do wniosku. Trudno również uznać ,że była to okoliczność bezsporna w świetle tego ,że zarówno dłużnik jak i małżonek dłużnika nie biorą udziału w postępowaniu .

Mając powyższe na uwadze, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 k.p.c., uznając zażalenia za bezzasadne orzekł jak w sentencji postanowienia.

SSO del. Katarzyna Sznajder SSA Zofia Kołaczyk SSA Wiesława Namirska